

Toni Pranić, asistent*

UDK 340.5:061.3-057.85(047)

MEĐUNARODNA KONFERENCIJA, CURRENT PROBLEMS OF LEGAL THEORY AND COMPARATIVE LAW, 24. – 25. LISTOPADA 2014. OSIJEK, PRAVNI FAKULTET OSIJEK

Katedra teorijsko-pravnih znanosti Pravnog fakulteta Osijek organizirala je međunarodnu konferenciju „Current problems of Legal Theory and Comparative Law“, održanu 24. i 25. listopada 2014. Konferencija je bila podijeljena na četiri tematska bloka a odvijala se u vijećnici Fakulteta. U uvodnom obraćanju sudionike je pozdravio v. d. dekana, izv. prof. dr. sc. Boris Bakota.

Skup je započeo izlaganjem *The Idea of Social Law in Croatian Legal History* prof. dr. sc. Ivana Padjena s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci u kojem je autor razložio utjecaj povijesnog razvoja zapadnog pravnog sustava na oblikovanje ideje socijalnog prava u hrvatskoj pravnoj tradiciji. Glavna osobina odnosa tih dvaju sustava jest pravni kontinuitet koji se podrazumijevao sve do 1945. godine. Izvor društvenog prava nalazi se u seljačkoj zadruzi, ona predstavlja poveznicu između seljačkih običaja i udruženja radnih organizacija. Taj povijesni pluralizam proširen je nakon neovisnosti Hrvatske i promjene političkog sustava preko uključivanja vjerskih zajednica u pravni sustav. Prema Padjenu, navedena područja karakterizira pravo na autonomiju, odnosno samoupravno pravo. Stoga se područje socijalnog prava može promatrati i izvan okvira pravnog sustava, kao transsistemski normativni odnosi.

Iduća tema bila je *Law and Value* o čemu je govorio doc. dr. sc. Gabor Monori s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu, Republika Mađarska. Vezu između norme i vrijednosti autor razrađuje kroz prikaz prava pravičnosti u različitim granama mađarskog pravnog sustava. Pravičnost promatra kao prilagodbu prava na netipične norme ili promjenjive okolnosti. Monori smatra kako su vrijednosti, kad je riječ pravičnosti i jurisprudenciji, uvijek pozitivnog predznaka te da imaju funkciju vođenja u slučajevima koji odstupaju od uobičajenog.

O problemima pravne argumentacije izlagala je prof. dr. sc. Žaklina Harašić s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, pod naslovom *More about teleological argumentation*. Osnovno je pitanje tko određuje što je cilj pravne norme. Autorica ga objašnjava kroz usporedbu subjektivne i objektivne argumentacije. Također se osvrnula na sličnost subjektivne i historijske metode na primjeru *travaux préparatoires*.

Izlaganje doc. dr. sc. Ivane Tucak s Pravnog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku pod naslovom *Informed Concept* pružilo je u prvom dijelu pregled različitih poimanja informiranog pristanka u pravu i etici, njihovih korijena te pokušalo odgovoriti na pitanje o postojanju ključnih elemenata informiranog pristanka. Drugi dio izlaganja bavio se pitanjem treba li cijepljenje djece kao javnozdravstvena zakonska obveza biti zasnovano na informiranom pristanku.

Izlaganje Ilyesa Zsolta *Should Islamic Law Speak the Language of Other s* Pravnog fakulteta Sveučilišta „Babes-Bolyai“ Cluj-Napoca, Rumunjska, bavilo se odnosom etike i prava u medicini. Pro-

* Toni Pranić, mag. soc., asistent na Pravnom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Stjepana Radića 13, Osijek.

matrajući razvoj na međunarodnom planu, Zsolt propituje koncept globalne bioetike iz dva osnovna kuta. Prvi se odnosi na univerzalističko poopćavanje ideje ljudskih prava bez uzimanja u obzir međukulturnih i političkih granica. Drugi problem nepostojanje je najmanjeg zajedničkog denominatora u moralnoj filozofiji bez kojeg, prema Zsoltu, nije prihvatljivo zasnivati međunarodnu biomedicinsku etiku. Polazište za njihovo rješavanje u *Principals of Biomedicine Ethics*, Toma L. Beauchampa i Jamesa F. Childressa, i njihove četiri moralne obveze: princip ljudske autonomije, nezloćudnost, dobrotvornost i pravednost.

Treći blok izlaganja započeo je doc. dr. sc. Luka Burazin s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu s temom *Law as an Artifact – Some Methodological Claims*. Razrada teorije o pravu kao artefaktu počiva na tri koncepta: društvenoj praksi, konceptu zajednice i konceptu autora. Iako je samo pravo kao koncept normativno, metodologija otkrivanja njegova sadržaja ne bi trebala biti isključivo normativna nego i deskriptivna. Prema Burazinu, teoretičari prava trebali bi se više posvetiti analizi „običajnog“ poimanja prava kako bi otkrili njegove uzročne karakteristike.

Predavanje *Law as Culture: Culture about Law* doc. dr. sc. Josipa Berdice i Tonija Pranića s Pravnog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku bavilo se pitanjima odnosa prava i kulture. Pravna kultura može se shvatiti kao analitički i deskriptivni pojam. Osnovna pretpostavka jest da je pravo ne samo produkt kulture nego i izvor osobite, pravne kulture. Ovakvo polazište omogućava bolje razumijevanje promjena u pravu te naglasak stavlja na misao da su društvene promjene izvor pravnih.

Prof. dr. sc. Duško Vrban, profesor u miru Pravnog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, u svome se izlaganju *Secession and Sovereignty as Meta-Legal Problems: Some Reflections on the Relationships Between Law and Politics in a Systemic Perspective* bavio problematikom secesije i suverenosti. Promjene uzrokovane globalizacijom i novom pravnom kulturom umanjile su važnost koncepta suverenosti. Njegovu propitivanju Vrban pristupa iz systemske perspektive, usmjeravajući se na djelovanje, uloge i institucije, dok teorijske postavke razrađuje na primjeru Kosova. Pitanje suverenosti i secesije evidentno je političko i pravno pitanje, stoga systemski pristup pruža mogućnost novih uvida.

Posljednji blok otvorio je prof. dr. sc. Marko Novak s Fakulteta za uporabne društvene studije v Novi Gorici, Slovenija, s predavanjem *Stabilitas legis and the Rule of Law: The Problem of Slovene Corporate Legislation*. Hipertrofija donošenja pravnih akata obilježje je suvremenih zapadnih društava, a proizlazi iz kompleksnosti modernog života. Odsutnost jasnih uloga prijašnjih društvenih normi stavlja velik pritisak na pravne norme. Neregularnost odnosa može se dobro promotriti na primjeru prelaska iz netržišne u tržišnu ekonomiju. Uz demokratsku tranziciju, na hiperprodukciju propisa utjecali su i proces pridruživanja Republike Slovenije Europskoj uniji te trenutačna ekonomska kriza.

Pitanjima korporativnog upravljanja bavila se izv. prof. dr. sc. Shanty Rachagan s Monash University Kuala Lumpur, Malezija, u izlaganju pod nazivom *'Say on Pay' in Emerging Economies – The Way Forward to Improve Corporate Governance*. Aktualne reforme temelje se na poboljšanju pravnih propisa i samoregulacije s ciljem da se izbjegne eksproprijacija manjinskih dioničara (*squeeze out*). Kako bi analizirala njihov učinak, Rachagan uspoređuje slučajeve zapadnih zemalja i Malezije te razjašnjava posljedice koje određeni propisi imaju u različitim kontekstima.

Konferencija je završila predavanjem dr. sc. Aashisha Srivastave s Monash University Clayton, Victoria, Australija, pod nazivom *The new EU regulation on electronic identification and trust services for electronic transactions – An overview*. Korištenje ICT-a omogućilo je pretvorbu svi-

jeta u trgovačko središte upotrebom e-trgovine. Srivastava uspoređuje pravne probleme i zakonsku regulativu e-trgovine između BRICS zemalja, kao primjera brzo rastućih ekonomija s iznimnom važnošću u svjetskom gospodarstvu.